EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.5.2022
COM(2022) 613 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Kroatian vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kroatian vuoden 2022 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2022) 613 final} - {SWD(2022) 640 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Kroatian vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kroatian vuoden 2022 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[3], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Tukivälineellä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää ja digitaalista siirtymää tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien palautumiskykyä ja potentiaalista kasvua. Se auttaa myös vahvistamaan julkisen talouden kestävyyttä ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti [päivitettiin] [XX] päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/2411 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

---

1 EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta. Hyväksyminen käynnisti vuoden 2022 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä otettiin asianmukaisesti huomioon Portossa toukokuussa 2021 pidetyssä sosiaalialan huippukokouksessa vahvistettu yhteinen sitoumus jatkaa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 julistaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 25 päivänä maaliskuuta 2022 painopisteet vuoden 2022 kestävän kasvun selvitystä varten. Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 myös asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella annettavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Kroatia kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu[4]. Samana päivänä komissio hyväksyi ehdotuksen vuoden 2022 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa ja jonka neuvosto hyväksyi 14 päivänä maaliskuuta 2022.

(3) Geopoliittinen ja taloudellinen tilanne on muuttunut merkittävästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan maailmanlaajuisen pandemian jälkimainingeissa. Hyökkäyksen vaikutus jäsenvaltioiden talouksiin on näkynyt esimerkiksi energian ja elintarvikkeiden hintojen nousuna ja kasvunäkymien heikentymisenä. Energian hintojen nousu vaikuttaa erityisesti kaikkein haavoittuvimpiin kotitalouksiin, jotka ovat energiaköyhiä. EU:hun on myös virrannut ennennäkemätön määrä Ukrainasta pakenevia. Tilapäistä suojelua koskeva direktiivi otettiin tässä tilanteessa 4 päivänä maaliskuuta 2022 ensimmäistä kertaa käyttöön[5]. Ukrainasta pakeneville myönnetään direktiivin perusteella oikeus oleskella laillisesti EU:ssa sekä oikeus hakeutua koulutukseen, työmarkkinoille ja terveydenhuoltoon, saada asunto ja käyttää sosiaalipalveluita.

(4) Koska taloudellinen ja geopoliittinen tilanne on muuttumassa nopeasti, vuonna 2022 aloitetaan uudelleen talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon kuuluva laaja talous- ja työllisyyspolitiikan koordinointi, ja ohjausjaksoa kehitetään elpymis- ja palautumistukivälineen toteuttamisvaatimusten mukaisesti siten kuin vuotta 2022 koskevassa vuotuisessa selvityksessä kestävästä kasvusta selostetaan. Hyväksyttyjen elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano on olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kohdistuvat kaikkiin tai merkittävään osaan vuosien 2019 ja 2020 ohjausjaksoilla annetuista maakohtaisista suosituksista. Vuosien 2019 ja 2020 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä, kun elpymis- ja palautumissuunnitelmia tarkistetaan, päivitetään tai muutetaan asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti, niiden maakohtaisten suositusten lisäksi, joita on mahdollisesti annettu muokatun suunnitelman toimittamispäivään mennessä.

(5) Yleinen poikkeuslauseke on ollut aktivoituna maaliskuusta 2020[6]. Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa[7], että päätös yleisen

---

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta, EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

5 Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/382, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2022, Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteen toteamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta, EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1.

6 Komission tiedonanto neuvostolle vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta, Bryssel, 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Komission tiedonanto neuvostolle *Vuosi covid-19-pandemian alkamisesta – finanssipoliittiset toimet*, Bryssel, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

poikkeuslausekkeen deaktivoinnista tai sen soveltamisen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso EU:ssa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Talousnäkymien lisääntynyt epävarmuus ja suuret heikkenemisriskit sodan jatkuessa Euroopassa, ennennäkemätön energian hintojen nousu ja jatkuvat toimitusketjujen häiriöt edellyttävät vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamista vuonna 2023.

(6) Vuoden 2021 lähentymisohjelmasta 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston lausunnon mukaisesti finanssipolitiikan viritystä mitataan tällä hetkellä parhaiten muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä), joissa ei ole mukana covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä mutta joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, (avustuksilla) ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot, suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun[8]. Sen arvioimiseksi, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävää elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän ja digitaalisen siirtymän kanssa, huomiota kiinnitetään finanssipolitiikan kokonaisviritystä laajemmin myös kansallisesti rahoitettujen[9] juoksevien perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) ja investointien kehitykseen.

(7) Komissio hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2022 tiedonannon, jossa annetaan laajaa finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2023 ja jolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja siten vahvistamaan politiikan koordinointia[10]. Komission mielestä vaikuttaa asianmukaiselta, että vuonna 2023 siirrytään talven 2022 talousennusteen makrotalouden näkymien perusteella kasvua tukevasta vuosien 2020–2022 finanssipolitiikan kokonaisvirityksestä pitkälti neutraaliin finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, mutta samalla on oltava valmiina reagoimaan muuttuvaan taloustilanteeseen. Komissio totesi, että vuotta 2023 koskevia finanssipoliittisia suosituksia olisi edelleen eriytettävä jäsenvaltioittain ja että niissä olisi otettava huomioon mahdolliset maiden väliset heijastusvaikutukset. Komissio kehotti jäsenvaltioita ottamaan tämän ohjauksen huomioon vakaus- ja lähentymisohjelmissaan. Komissio sitoutui seuraamaan tiiviisti talouden kehitystä ja mukauttamaan ohjaustaan tarvittaessa ja viimeistään talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketissa, jonka se esittää toukokuun 2022 lopussa.

(8) Vuotta 2023 koskevissa finanssipoliittisissa suosituksissa otetaan 2 päivänä maaliskuuta 2022 hyväksytyn finanssipoliittisen ohjauksen perusteella huomioon heikentyneet talousnäkymät, lisääntynyt epävarmuus ja muut heikkenemisriskit sekä talven talousennusteeseen verrattuna nopeampi inflaatio. Näiden seikkojen perusteella finanssipoliittisilla toimilla on lisättävä julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ja ylläpidettävä heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien ostovoimaa, jotta voidaan lievittää energian hintojen nousun

---

8 Tässä suosituksessa esitetyt finanssipolitiikan viritystä ja sen osatekijöitä koskevat arviot ovat komission arvioita, jotka perustuvat komission kevään 2022 talousennusteen perustana oleviin oletuksiin. Komission arviot keskipitkän aikavälin potentiaalisesta kasvusta eivät sisällä myönteisiä vaikutuksia elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvista uudistuksista, jotka voivat vauhdittaa potentiaalista kasvua.

9 Joita ei rahoiteta elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla.

10 Komission tiedonanto neuvostolle – *Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2023*, Bryssel, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

vaikutuksia ja hillitä kerrannaisvaikutuksista johtuvia inflaatiopaineita kohdennettujen ja väliaikaisten toimenpiteiden avulla. Finanssipolitiikan on pysyttävä ketteränä, jotta sitä voidaan mukauttaa nopeasti muuttuviin olosuhteisiin, ja sitä on eriytettävä maittain finanssipoliittisen ja taloudellisen tilanteen mukaan ottaen huomioon muun muassa altistuminen kriisille ja Ukrainasta pakenevien maahantulo.

(9) Kroatia toimitti 14 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2021 päätöksen Kroatian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[11]. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Kroatia on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(10) Kroatia toimitti vuoden 2022 kansallisen uudistusohjelmansa 28 päivänä huhtikuuta 2022 ja vuoden 2022 lähentymisohjelmansa 29 päivänä huhtikuuta 2022 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2022 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Kroatian puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(11) Komissio julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022 Kroatiaa koskevan vuoden 2022 maaraportin[12]. Siinä arvioitiin Kroatian edistymistä neuvoston vuosina 2019, 2020 ja 2021 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja arvioitiin elpymisen ja palautumisen tulostaulun pohjalta, miten Kroatia on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritettiin puutteita eli haasteita, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata lainkaan tai joihin vastataan vain osittain, sekä uusia ja kehittymässä olevia haasteita, kuten haasteet, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Maaraportissa arvioitiin myös Kroatian edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Kroatiasta perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022.[13] Komission päätelmänä oli, että Kroatian makrotaloudessa ei enää ole epätasapainoja. Erityisesti yksityisen velkaantumisen ja ulkomaisen nettovelan vähentämisessä on edistytty merkittävästi, kun taas julkisen velan määrä on edelleen suuri, mutta se on kääntynyt uudelleen laskusuuntaan. Julkinen velka oli laskussa myös ennen pandemiaa, mikä johti merkittäviin parannuksiin.

---

11 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2021, Kroatian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (ST 10149 2021).

12 SWD(2022) 613 final.

13 SWD(2022) 633 final.

(13) Neuvosto suositti 20 päivänä heinäkuuta 2020, että Kroatia toteuttaisi vuosina 2020 ja 2021 yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Kroatia harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja. Vuonna 2021 Kroatian julkisen talouden alijäämä supistui Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2020 oli ollut 7,3 prosenttia. Kroatian finanssipoliittiset toimet tukivat talouden elpymistä vuonna 2021, ja väliaikaiset hätätilanteeseen liittyvät tukitoimenpiteet vähenivät vuosien 2020 ja 2021 välillä 3,3 prosentista 2,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Kroatian vuonna 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet olivat enimmäkseen väliaikaisia, tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä. Sellaiset hallituksen vuonna 2021 hyväksymät päätösperäiset toimenpiteet, jotka eivät olleet väliaikaisia tai joiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä, koostuivat pääasiassa henkilökohtaisen tuloveron ja yhteisöveron alennuksista. Näiden toimenpiteiden yhteismäärä oli 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan julkinen velka oli 79,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021.

(14) Vuoden 2022 lähentymisohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2022 varovainen ja sen jälkeen suotuisa. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 3,0 prosenttia vuonna 2022 ja 4,4 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteessa puolestaan reaalisen BKT:n kasvu on vuonna 2022 voimakkaampaa eli 3,4 prosenttia ja vuonna 2023 heikompaa eli 3,0 prosenttia. Tämä ero johtuu pääasiassa siitä, että Kroatian viranomaisten odotusten mukaan kotitalouksien reaalinen kulutus kasvaa vuonna 2022 komission ennustetta vähemmän. Hallitus ennakoi vuoden 2022 lähentymisohjelmassaan julkisen talouden nimellisen alijäämän supistuvan hieman niin, että se pienenee 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Pieni supistuminen vuonna 2022 johtuu pääasiassa talouden toimeliaisuuden kasvusta ja useimpien hätätoimenpiteiden lakkaamisesta. Julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen odotetaan ohjelman mukaan supistuvan vuosien 2022 ja 2023 välisenä aikana 76,2 prosentista 71,7 prosenttiin. Julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella komission kevään 2022 talousennusteen mukaan 2,3 prosenttia vuonna 2022 ja 1,8 prosenttia vuonna 2023. Tämä on pienempi kuin lähentymisohjelmassa vuodeksi 2022 ennakoitu alijäämä ja suurempi kuin kyseisessä ohjelmassa vuodeksi 2023 ennakoitu alijäämä. Ero johtuu pääasiassa siitä, että komission odotusten mukaan kiinteän pääoman bruttomuodostukseen liittyvät ja muut menot ovat pienemmät vuonna 2022. Lisäksi komission ennusteessa sekä tulojen että menojen muutos on hieman pienempi, mikä johtuu inflaationäkymiin liittyvästä erosta. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on vuonna 2022 pienempi eli 75,3 prosenttia ja vuonna 2023 suurempi eli 73,1 prosenttia.

Komission kevään 2022 talousennusteen perusteella keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvun (10 vuoden keskiarvon) arvioidaan olevan 2,2 prosenttia. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja

palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voivat vauhdittaa Kroatian talouden potentiaalista kasvua.

(15) Hallitus on vuonna 2022 asteittain luopunut suurimmasta osasta covid-19-kriisin takia toteutetuista toimenpiteistä, joten väliaikaisten hätätilanteeseen liittyvien tukitoimenpiteiden ennakoidaan supistuvan 0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,1 prosenttia. Energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi hyväksytyt toimenpiteet vaikuttavat julkisen talouden vuoden 2022 alijäämään. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset toimenpiteet ovat arviolta 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023[14]. Nämä toimenpiteet koostuvat pääasiassa sosiaalisista tulonsiirroista köyhemmille kotitalouksille, yrityksille maksettavista tuista sekä energiankulutuksesta kannettavien välillisten verojen kevennyksistä. Ne ovat enimmäkseen väliaikaisia. Jos energian hinnat pysyvät kuitenkin korkeina myös vuonna 2023, joitakin näistä toimenpiteistä saatetaan jatkaa. Joitakin näistä toimenpiteistä, erityisesti kautta linjan tehtäviä välillisten energiaverojen kevennyksiä, ei ole kohdennettu. Julkisen talouden alijäämään vaikuttavat myös kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset kustannukset ovat suhteessa BKT:hen 0,1 prosenttia vuonna 2022 ja 0,1 prosenttia vuonna 2023[15].

(16) Neuvosto suositti 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Kroatia[16] varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja. Neuvosto suositti myös, että Kroatia pitää kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvun hallinnassa. Se suositti myös, että Kroatia harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä, ja samalla lisäisi investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi.

(17) Komission kevään 2022 talousennusteen ja Kroatian vuoden 2022 lähentymisohjelmaan sisältyvien tietojen perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan olevan vuonna 2022 neuvoston suosituksen mukaisesti elvyttävä eli –1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen[17]. Kroatia aikoo jatkaa elpymisen tukemista hyödyntämällä elpymis- ja palautumistukivälinettä lisäinvestointien rahoittamiseen neuvoston suosituksen mukaisesti. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden

---

14 Luvut kuvaavat syksyn 2021 jälkeen toteutettujen toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

15 Ukrainasta EU:hun pakenevien kokonaismäärän oletetaan nousevan asteittain 6 miljoonaan vuoden 2022 loppuun mennessä, ja arvio heidän maantieteellisestä sijoittautumisestaan perustuu tämänhetkisen maahanmuuttajayhteisön kokoon, vastaanottavan jäsenvaltion suhteelliseen väkilukuun ja siihen, mihin Ukrainasta paenneet ovat tosiasiallisesti sijoittautuneet maaliskuusta 2022 alkaen. Arviot talousarviokustannuksista henkeä kohti perustuvat komission Yhteisen tutkimuskeskuksen Euromod-mikrosimulaatiomalliin, jossa otetaan huomioon sekä käteisetuudet, joihin maahan tulleilla voi olla oikeus, että luontoissuoritukset, kuten koulutus ja terveydenhuolto.

16 Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kroatian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta, EUVL C 304, 29.7.2021, s. 48.

17 Negatiivinen (positiivinen) indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi (pienempi) kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää (kiristävää).

toimeliaisuuteen arvioidaan kasvavan 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuodesta 2021. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä vuonna 2022[18]. Sen vuoksi Kroatia suunnittelee jatkavansa kansallisesti rahoitettuja investointeja neuvoston suosituksen mukaisesti. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen vuonna 2022 niin ikään elvyttävä vaikutus, joka on 1,0 prosenttiyksikköä. Tähän merkittävään elvyttävään vaikutukseen sisältyy niiden toimenpiteiden lisävaikutus, joilla puututaan energian hintojen nousun taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin (0,4 % suhteessa BKT:hen), ja se sisältää myös kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille (0,1 % suhteessa BKT:hen), kun taas välituotekäyttöön liittyvien menojen kasvun, joka osaltaan johtuu kiihtyneestä inflaatiosta, odotetaan lisäävän nettomääräisten juoksevien menojen kasvua. Tästä syystä Kroatia ei komission tämänhetkisten arvioiden perusteella pidä riittävästi kurissa kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvua vuonna 2022.

(18) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2022 talousennusteen mukaan –0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana[19]. Kroatian ennakoidaan jatkavan elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten käyttöä vuonna 2023 elpymistä tukevien lisäinvestointien rahoittamiseen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan kasvavan 0,5 prosenttiyksikköä vuodesta 2022. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen hieman elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä vuonna 2023[20]. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) puolestaan ennakoidaan olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen vuonna 2023 pitkälti neutraali vaikutus, joka on –0,2 prosenttiyksikköä. Tähän sisältyy joidenkin energian hintojen nousuun liittyvien toimenpiteiden asteittaisen lakkauttamisen vaikutus (0,2 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen pitkälti neutraali vaikutus riippuu näin ollen osittain siitä, että toimenpiteet, joilla puututaan energian hintojen nousun vaikutuksiin, lakkautetaan asteittain tämänhetkisten suunnitelmien mukaisesti.

(19) Vuoden 2022 lähentymisohjelmassa julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan asteittain 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja 1,2 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan siten säilyvän alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen vuoteen 2025 asti. Julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen odotetaan ohjelmassa supistuvan vuoteen 2025 mennessä siten, että se supistuu 68,9 prosenttiin vuonna 2024 ja edelleen 66,9 prosenttiin vuonna 2025. Komission analyysin perusteella velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä keskisuurilta.

(20) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan 2.2 kriteerin mukaisesti laajan joukon

[18] Muilla kansallisesti rahoitettavilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan vähäinen kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

[19] Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

[20] Muilla kansallisesti rahoitettavilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan vähäinen kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Ne auttavat vastaamaan kaikkiin tai merkittävään osaan niistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista, jotka tuodaan esiin neuvoston Kroatialle talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa sekä niissä maakohtaisissa suosituksissa, joita on mahdollisesti annettu suunnitelman hyväksymispäivään mennessä.

(21) Erityisesti suunnitelmassa vastataan maakohtaisiin suosituksiin uudistuksilla, joilla vahvistetaan julkisen talouden kehystä, aktiivisilla työmarkkinapoliittisilla toimenpiteillä ja koulutusuudistuksella, jolla on tarkoitus helpottaa koulutukseen pääsyä, parantaa koulutuksen laatua ja lisätä sen työmarkkinarelevanssia. Kroatian terveydenhuoltojärjestelmän kohtaamiin haasteisiin vastataan toimenpiteillä, joilla parannetaan järjestelmän tehokkuutta ja laatua ja terveydenhuollon saavutettavuutta sekä erityisesti covid-19-pandemian seurauksena heikentynyttä järjestelmän rahoituksen kestävyyttä. Lisäksi suunnitelmassa vastataan näitä aloja koskeviin maakohtaisiin suosituksiin edistämällä energia-alan irtautumista hiilestä, lisäämällä yleistä energiatehokkuutta ja keskittämällä investoinnit kestävään liikenteeseen, digitaaliseen infrastruktuuriin ja digitaalisiin palveluihin. Suunnitelma sisältää myös kauaskantoisia toimenpiteitä, joiden avulla parannetaan julkishallinnon ja oikeusjärjestelmän tehokkuutta, ehkäistään, havaitaan ja kitketään korruptiota, parannetaan liiketoimintaympäristöä, tuetaan tutkimus- ja innovaatioinvestointeja sekä lisätään tutkimuksen ja innovoinnin toimintapoliittista relevanssia.

(22) Kroatian elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan myötävaikuttavan siihen, että vihreän ja digitaalisen siirtymän eteneminen jatkuu. Ilmastotavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus Kroatian suunnitelman kokonaismäärärahoista on 40,3 prosenttia ja digitaalisia tavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus 20,4 prosenttia. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täysimittainen täytäntöönpano siihen kuuluvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti auttaa Kroatiaa toipumaan nopeasti covid-19-kriisin seurauksista ja vahvistaa samalla sen palautumiskykyä. Työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemmin muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

(23) Kroatia ei ole vielä toimittanut kumppanuussopimusta ja muita koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjoja.[21] Kroatian on otettava vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan rahastojen ohjelmasuunnittelussa huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset noudattaen 24 päivänä kesäkuuta 2021 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/1060. Tämä on edellytys sille, että koheesiopolitiikan rahastoista saatavan taloudellisen tuen vaikuttavuus paranee ja sen tuoma lisäarvo on mahdollisimman suuri ja että samalla edistetään koordinointia, täydentävyyttä ja yhtenäisyyttä näiden rahastojen ja muiden unionin välineiden ja rahastojen välillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen ja koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon

[21] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä, EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159.

onnistuminen edellyttää myös investointien pullonkaulojen poistamista, jotta voidaan tukea vihreää ja digitaalista siirtymää sekä tasapainoista aluekehitystä.

(24) EU:n valtion- tai hallitusten päämiesten Versailles'n julistuksessa antaman toimeksiannon mukaisesti REPowerEU-suunnitelman tavoitteena on poistaa mahdollisimman pian asteittain Euroopan unionin riippuvuus Venäjältä tulevasta fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Tätä varten määritetään vuoropuhelussa jäsenvaltioiden kanssa sopivimmat kansallisen, alueellisen ja EU:n tason hankkeet, investoinnit ja uudistukset. Näiden toimenpiteiden tavoitteena on vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista yleensä sekä siirtyä tuomaan fossiilisia polttoaineita muualta kuin Venäjältä.

(25) Kroatia on sitoutunut luopumaan asteittain hiilen käytöstä sähköntuotannossa vuoteen 2033 mennessä. Uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta oli vuonna 2020 Kroatiassa 28 prosenttia, joten Kroatia ylitti 20 prosentin tavoitteensa. Kroatian on tarpeen nopeuttaa hiilestä irtautumista, myös teollisuudessa, vähentää riippuvuuttaan Venäjältä tuotavasta energiasta sekä toteuttaa toimenpiteitä, joilla tuetaan sen yhdentymistä sisämarkkinoille. Vuonna 2021 Venäjältä tuodun kaasun osuus maakaasun kokonaistoimituksista oli 22 prosenttia, kun taas 57 prosenttia tuotiin uuden nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaalin kautta (joka on toiminut vuoden 2021 alusta). Kaasun osuus Kroatian energiapaletista on 30,3 prosenttia ja öljyn 33,7 prosenttia. Kaasuun liittyvissä uusissa infrastruktuuri- ja verkkoinvestoinneissa suositellaan ottamaan huomioon tulevaisuuden vaatimukset, jotta pitkän aikavälin kestävyys voidaan mahdollistaa muuttamalla infrastruktuuri ja verkot tulevaisuudessa kestäviä polttoaineita hyödyntäviksi.

Uusiutuvan, varman ja kohtuuhintaisen energian kehittämisen alalla on edelleen huomattavasti käyttämätöntä potentiaalia, joka liittyy tuuli- ja aurinkoenergiaan ja geotermisiin energialähteisiin. Tuuli- ja aurinkoenergian osuus energiapaletista on noin 2,1 prosenttia (tuulivoiman osuus asennetusta sähköntuotannon kokonaiskapasiteetista on 13 % ja aurinkoenergian osuus 1 %). Pyrittäessä lisäämään energiajärjestelmän tehokkuutta, energian toimitusvarmuutta ja markkinoiden yhdentymistä keskeisiä näkökohtia ovat etenkin uusiutuvia energialähteitä koskevien lupamenettelyjen yksinkertaistaminen, energiayhteisöjen kehittämisen tukeminen ja uusiutuviin energialähteisiin tehtävien investointien aikaistaminen, myös kotitalouksien ja pienen mittakaavan järjestelmien osalta.

Sähkön siirto- ja jakeluverkkoihin tarvitaan lisäparannuksia vihreän siirtymän tukemiseksi, ja sähkön varastointiin tehtävät investoinnit ovat keskeisessä asemassa hallinnoitaessa energiajärjestelmää, jossa uusiutuvien energialähteiden osuus on suuri. Parannuksia tarvitaan myös lämmitys- ja jäähdytysalalla, ja erityisesti olisi siirryttävä fossiilipohjaisista kaukolämpöjärjestelmistä ja käyttäjäkohtaisista lämmitysjärjestelmistä uusiutuviin energialähteisiin joko suoraan tai sähköntuotannon kautta.

(26) Energiatehokkuuden alalla tarvitaan toimenpiteitä rakennuskannan kunnostamisen vauhdittamiseksi, energiatehokkaiden asuntojen, erityisesti sosiaalisen asuntotuotannon, lisäämiseksi sekä kaasu- ja öljykattiloiden nopeammaksi korvaamiseksi lämpöpumpuilla ja muilla tehokkaammilla ja vihreämmillä ratkaisuilla. Samalla tarvitaan lisää toimia, joilla vähennetään Kroatian liikennealan riippuvuutta öljystä erityisesti viherryttämällä julkista liikennettä ja lisäämällä sen käyttöä, käyttämällä älykkäitä liikennejärjestelmiä, ottamalla käyttöön lisää sähkö- ja vetylatausasemia ja sähkö- ja vetyajoneuvoja, investoimalla liikkumisen

infrastruktuuriin ja lisäämällä päästöttömien ja vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöönottoa. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämistä koskevia tavoitetasoja on tarpeen nostaa edelleen, jotta ne vastaavat 55-valmiustavoitteita.

(27) Nopeutettu siirtyminen ilmastoneutraaliuteen ja luopuminen fossiilisista polttoaineista aiheuttaa monilla aloilla huomattavia rakenneuudistuskustannuksia. Kroatia voi kuitenkin hyödyntää koheesiopolitiikan yhteydessä oikeudenmukaisen siirtymän mekanismia sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseksi alueilla, joilla vaikutukset ovat suurimmat. Lisäksi Kroatia voi hyödyntää Euroopan sosiaalirahasto plussaa parantaakseen työllistymismahdollisuuksia ja vahvistaakseen sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

(28) Neuvosto on tutkinut vuoden 2022 lähentymisohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[22] ilmenee jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.

(29) Kroatian kuna sisällytettiin 10 päivänä heinäkuuta 2020 Euroopan valuuttakurssimekanismiin II (ERM II) euron käyttöönottoa valmistelevana toimena. Jotta talouden ja rahoitusjärjestelmän vakaus säilyisi ja voitaisiin saavuttaa kestävän taloudellisen lähentymisen korkea taso, Kroatian viranomaiset ovat sitoutuneet toteuttamaan toimenpiteitä, jotka koskevat rahanpesun torjuntaa, liiketoimintaympäristöä, julkisen sektorin hallintoa ja oikeuslaitosta. Kroatian edistymistä euron käyttöönoton edellyttämien vaatimusten täyttämisessä arvioidaan Euroopan komission ja Euroopan keskuspankin laatimissa vuoden 2022 lähentymiskertomuksissa,

SUOSITTAA, että Kroatia toteuttaa vuosina 2022 ja 2023 toimia, joilla se

1. varmistaa vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen kanssa, kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille; on valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa; lisää julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen, RePowerEU:n ja muiden EU:n varojen avulla; harjoittaa vuoden 2023 jälkeen finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä;

2. etenee elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanossa 20 päivänä heinäkuuta 2021 annettuun neuvoston täytäntöönpanopäätökseen sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti; toimittaa vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjat, jotta niistä komission kanssa käytävät neuvottelut voidaan saattaa päätökseen ja niiden täytäntöönpano voidaan aloittaa;

3. monipuolistaa fossiilisten polttoaineiden tuontia ja vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista; nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa pääasiassa yksinkertaistamalla hallinnollisia lupamenettelyjä ja keskittyen erityisesti tuuli- ja aurinkoenergiaan ja geotermisiin energialähteisiin, uusiutuvan energian pienimuotoisen tuotannon ja energiayhteisöjen kehittäminen mukaan luettuina; parantaa edelleen sähkön siirto- ja jakeluverkkoja ja investoi sähkön varastointiin; tehostaa toimia, joilla vähennetään energian kysyntää parantamalla etenkin

[22] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

asuinrakennusten energiatehokkuutta ja joilla vähennetään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista lämmityksen ja liikenteen aloilla.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja